

Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie



**UDROŻNIENIE ZABUDOWY POPRZECZNEJ RZEKI
INY Z DORZECZEM DLA RYB WĘDROWNYCH W
RAMACH PROGRAMU LIFE+**



„Budowa niebieskiego korytarza Iny”



Jest europejskim instrumentem finansowym **na rzecz środowiska**,
działającym na podstawie rozporządzenia (WE) nr 614/2007
Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007.

W LIFE+ mogą uczestniczyć podmioty zarejestrowane w państwach
członkowskich Unii Europejskiej, będące publicznymi lub prawnymi
organami, podmiotami lub instytucjami.



Działania priorytetowe oraz projekty współfinansowane w ramach LIFE+

LIFE + to przede wszystkim działania w dziedzinie ochrony przyrody

Komponent I LIFE+ Przyroda i różnorodność biologiczna, dzieli się na dwie części, z których pierwsza **LIFE+ Przyroda** służy ochronie gatunków i siedlisk objętych dyrektywami ptasią i siedliskową. Z kolei **LIFE+ Różnorodność biologiczna** skupia się na testowaniu nowych, w skali światowej lub krajowej, metod ochrony przyrody przyczyniających się do realizacji celu określonego w Komunikacie Komisji Europejskiej COM (2006) 216 „Zatrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej na obszarze Europy do roku 2010 i w przyszłości – utrzymanie usług ekosystemowych na rzecz dobrobytu człowieka”.

Komponent II. LIFE + Środowisko i Zarządzanie.

Komponent III. LIFE + Informacja i komunikacja.



„Budowa niebieskiego korytarza

Iny” **Budżet projektu**

4 173 352 EURO

16 021 498 PLN

50% Unia Europejska

45% Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska

5% Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie
oraz Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

DATA ROZPOCZĘCIA PROJEKTU

Czerwiec 2011r.





Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie



Beneficjenci projektu

Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych –
Beneficjent koordynujący;

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Beneficjent powiązany



Partnerzy projektu

Towarzystwo Przyjaciół Rzek Iny i Gowienicy

Federacja Zielonych Gaja

Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego

Wydział Nauk o Żywności i Rybactwa

Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie

Politechnika Koszalińska

Ministerstwo Środowiska

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Powiaty: Stargard Szczeciński, Choszczno, Goleniów;

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Nadleśnictwo Choszczno





„Niebieski Korytarz Iny” w ramach

KOMPONENTU PRZYRODA

Prowadzone działania wdrażane są na terenie następujących obszarów

Natura2000 i innych obszarów chronionych :

Natura 2000 „Dolina Iny koło Recza” PLH320004

Natura 2000 „Dolina Krapieli” PLH320005

Obszar Chronionego Krajobrazu „D” Choszczno-Drawno

W sąsiedztwie planowanych inwestycji znajdują się następujące obszary

Natura 2000 i inne obszary chronione:

Natura 2000 „Pojezierze Ińskie” PLH320067

Natura 2000 „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie” PLH320006

Natura 2000 „Ostoja Ińska” PLB320008

Natura 2000 „Lasy Puszczy nad Drawą” PLB320016

Natura 2000 „Jezioro Miedwie i Okolice” PLB320005

Rezerwat Przyrody „Ozy Kiczorowskie”

Rezerwat Przyrody „Gogolewo”

Iński Park Krajobrazowy

Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy



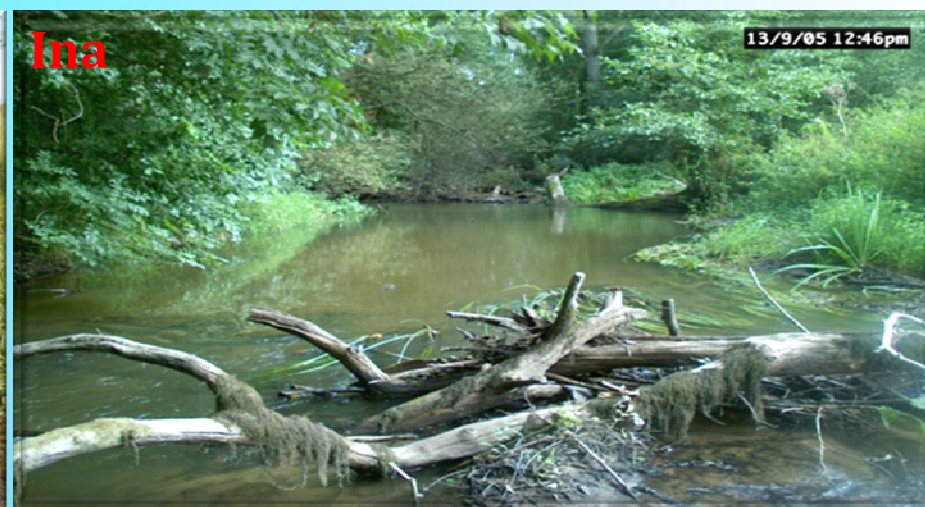


„Niebieski Korytarz Iny” w ramach KOMPONENTU PRZYRODA

Istotą projektu „Budowa niebieskiego korytarza ekologicznego wzdłuż doliny rzeki Iny i jej dopływów” jest udrożnienie rzeki Iny i jej dopływów:

Wiśniówka, Mała, Mała Ina, Krąpiel, Krępa, Pęczinka, Reczyca,
Stobnica i Wardynka

poprzez wykonanie działań minimalizujących negatywne oddziaływanie budowl hydrotechnicznych na gatunki migrujące.





Bariery nie do pokonania dla ryb





Rzeka Ina jest ważnym szlakiem wędrówek i miejscem rozrodu ryb łososiowatych.

Podczas badań bonitacyjnych przeprowadzonych przez dr inż. M. Raczyńskiego

i dr inż S. Keszke z Wydziału Nauk o Żywności i Rybactwa, stwierdzono

występowanie siedmiu gatunków ryb i monogów z **II Załącznika Dyrektywy**

Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r.

Boleń (Aspius aspius)

Koza (Cobitis taenia)

Kiełb białołętwy (Gobio albipinnatus)

Głowacz białołętwy (Cottus gobio)

Różanka (Rhodeus sericeus amarus)

Piskorz (Misgurnus fossilis)

Minóg rzeczny (Lampetra fluviatilis)

Minóg strumieniowy (Lampetra planeri)

Łosoś atlantycki (Salmo salar) – zarybianie 240 300 szt.





Stan obecny

Mimo występowania dogodnych, naturalnych miejsc tarliskowych (bystrza z piaskowym i kamienistym podłożem i liczne wypłylenia) dla ryb łososiowatych dostęp do nich jest mocno utrudniony (np. górny odcinek Krąpieli), a w niektórych przypadkach wręcz niemożliwy. Ryby swobodnie docierają do Stargardu Szczecińskiego. Tutaj natrafiają na pierwsze **budowle hydrotechniczne** utrudniające dalszą swobodną migrację. Powoduje to koncentrację części populacji ryb. Część ryb pokonując utrudnienia dociera do miejscowości Recz oraz dopływów Iny położonych powyżej Stargardu Szczecińskiego (Mała Ina, Reczyca, Stobnica, Wardynka). **Jednak znajdujące się tam budowle uniemożliwiają dalszą migrację ryb w górę rzeki.**

Mapa obszaru projektu





Efektywność rozrodu

W latach 2007 – 2008 przeprowadzono badania na rzece Inie i jej dopływach polegające na dokładnej ewidencji miejsc spełniających podstawowe warunki dla rozrodu troci wędrownej i łososa atlantyckiego.

W sumie zlokalizowano 93 gniazda (kopce tarłowe): z czego na samej Inie – 60, na jej dopływach – 33. Jednakże pod kątem ichtiologicznym, ze względu na regulacje głównego koryta rzeki, po udrożnieniu dużo ważniejsze w opisywanym obszarze staną się dopływy Iny : Stobnica, Reczyca, Krąpiel, które posiadają ogromny potencjał tarliskowy dotąd niewykorzystywany.

Podczas gdy w korycie głównym efektywność rozrodu takich ryb jak łosoś czy troć wędrowna szacowana jest na ok. 0,5% to w dopływach osiąga ona wartość rzędu 20%.

Niezbędne więc jest do prawidłowego funkcjonowania całego ekosystemu nie tylko udrożnienie koryta głównego, ale również dopływów.





Zakres rzeczowy projektu

I. Przeprowadzenie oceny stanu zasobów przyrodniczych zlewni rzeki Iny

W ramach całego projektu przeprowadzona będzie szczegółowa ocena stanu zasobów przyrodniczych zlewni rzeki Iny. Ocenę stanu przeprowadzi zespół ekspertów. Wymogiem Dyrektywy Wodnej UE jest również wdrożenie systemu przeglądu siedlisk rzeki „River Habitat Survey” jako ocena parametrów hydromorfologicznych rzeki, zadania najbardziej zaawansowanego metodycznie.

Zgodnie z wymaganymi zawartymi w umowie z KE przewiduje się wykonanie 7 odrębnych zadań badawczych :

Zadanie nr 1 BADANIA BONITACYJNE

Zadanie nr 2 LICZENIE GNIAZD TARŁOWYCH

Zadanie nr 3 BADANIA GENETYCZNE

**Zadanie nr 4 INWENTARYZACJA SZATY ROŚLINNEJ I SIEDLISK
PRZYRODNICZYCH**

Zadanie nr 5 BADANIA ELEMENTÓW BIOLOGICZNYCH

Zadanie nr 6 BADANIA ELEMENTÓW HYDROMORFOLOGICZNYCH

Zadanie nr 7 BADANIA ELEMENTÓW FIZYKOCHEMICZNYCH



Zakres rzeczowy projektu

II. Stworzenie platformy informacyjnej - „System informacji przestrzennej Zlewni rzeki Iny”

Mapowo – informacyjnego systemu danych o stanie bioróżnorodności, który będzie obszarem współpracy regionalnej między różnymi organami rządowymi w zakresie zarządzania ochroną środowiska i wodami a jednocześnie popularyzacją walorów siedliska i potrzeb jego ochrony. Stworzeniem platformy zajmować się będzie współbeneficjent Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, która będzie miała wpływ na wygląd i zasadę działania platformy a w ramach swojej działalności będzie na bieżąco uaktualniała i rozbudowywała portal.



Zakres rzeczowy projektu

III. Zakup niezbędnego sprzętu dla Społecznej Straży Rybackiej

Towarzystwo Przyjaciół rzeki Iny i Gowienicy pełniące również funkcję Straży Rybackiej i będące partnerem wniosku, w swój statut wpisane ma działania ochronne na rzecz prawidłowego funkcjonowania systemów rzecznych. W czasie trwania projektu jak i po jego zakończeniu będą oni prowadzić straż na obszarze niebieskiego korytarza ekologicznego. Jedynym z działań będzie nadzór straży rybackiej w miejscach najbardziej narażonych na kłusownictwo. Będzie to działanie całkowicie społeczne. Jednak aby mogło być prowadzone należy i w bezpieczny dla strażników sposób beneficjent planuje zakupić sprzęt niezbędny do tego typu działań.

IV. Utworzenie użytków ekologicznych

Objęcie ochroną prawną nowo utworzonego korytarza ekologicznego spowoduje wprowadzenie ograniczeń w zakresie użytkowania wodami rzeki Iny oraz jej dopływów, a co za tym idzie pozytywnie wpłynie na zachowanie bioróżnorodności w wodach powierzchniowych tego obszaru.



V. Budowa niezbędnych urządzeń infrastruktury hydrotechnicznej



Budowa 26
przeprawek.



Modernizacja 2
istniejących
przeprawek.



300 m²
wybudowanych
tarlisk.



Obsadzenie
drzewami 23
km brzegu
rzeki.





Zakres rzeczowy projektu

V Naukowa publikacja wyników projektu – ogólna publikacja z wnioskami i podsumowaniami.

VI Przygotowanie planu działań po zakończeniu projektu „After-Life”
Stworzony zostanie plan działań niezbędnych do podtrzymania efektów ekologicznych uzyskanych dzięki projektowi.





Korzyści projektu

Ochrona ciągłości ekologicznej

w skali lokalnej: Umieszczenie większości przepławek w korycie rzeki pozwoli ograniczyć koszty zakupu gruntów oraz utrudni kłusownikom dostęp do miejsc w których ryby dużo bardziej narażone są na wykłusowywanie.

w skali kontynentalnej: Poprzez udrożnienie całego obszaru zlewni Iny stworzymy **korytarze ekologiczne** umożliwiające rybom, w szczególności łososiowi atlantyckiemu (*Salmo salar*), swobodną migrację nie tylko w ramach zlewni rzeki Iny, lecz poprzez Zalew Szczeciński i Morze Bałtyckie, również do rzek wszystkich państw nadbałtyckich

Stworzenie sztucznych tarlisk wzmocni populację gatunków już bytujących w Inie oraz przede wszystkim przywróci populację łososa atlantyckiego, którym od kilku lat jest zarybiana Ina. Gatunek ten obecnie ze względu na niewystarczającą powierzchnię tarlisk ma bardzo małe możliwości odbycia tarła i utrzymania odtworzonej populacji.





Oddziaływanie projektu

Główne problemy tj. zabudowa rzek i brak tarlisk, które zamierza rozwiązać niniejszy projekt w zlewni rzeki Iny są typowe dla wszystkich większych rzek o charakterze łososiowym uchodzących do polskiego Bałtyku.

Wdrożenie w życie projektu pozwoli na ***stworzenie metody i wzorca najlepszych praktyk do odbudowy całego ekosystemu wodnego***, którego najbardziej wartościowym składnikiem są wędrowne gatunki ryb, w skali lokalnej przyczyniając się do zachowania bioróżnorodności

Dodatkowo dzięki tworzonemu w ten sposób ***niebieskim korytarzom ekologicznym uzyskujemy możliwość prowadzenia pośrednich działań ochronnych dla obszarów NATURA 2000***, które z różnych względów stanowią odizolowane enklawy z ograniczoną możliwością prowadzenia na większą skalę różnie pojętych działań ochronnych (zwiększenie bioróżnorodności przywracanie siedlisk, etc.)





Spójność projektu

Działania realizowane w ramach projektu będą zgodne z celami ochrony gatunków ryb i ich siedlisk występujących w rzece Inie i jej dopływach. Winno to spowodować polepszenie warunków środowiskowych w dorzeczu Iny, tym samym przyczyniając się do

realizacji zapisów

Dyrektywy Siedliskowej oraz Ramowej Dyrektywy Wodnej.





Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Szczecinie



DZIEKUJE

